

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Sžo/208/2015
Identifikačné číslo spisu:	1011201850
Dátum vydania rozhodnutia:	30.03.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumana
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:1011201850.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ivana Rumanu a členov senátu JUDr. Jozefa Milučkého a JUDr. Aleny Adamcovej v právnej veci žalobcu: I. I., J., právne zastúpený JUDr. Tatianou Vórobellovou, advokátkou, Bajzova 2, Košice, proti žalovanému: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Pribinova 2, Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č.p.: SLV-PS-PK-64/2011 zo dňa 04.10.2011, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 3S 227/2011-133 zo dňa 24.02.2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 3S 227/2011-133 zo dňa 24.02.2015 p o t v r d z u j e.

Žalovaný je povinný nahradiť žalobcovi trovy odvolacieho konania 148,22 € do 30 dní od právoplatnosti rozsudku na účet právnej zástupkyne žalobcu JUDr. Tatiany Vórobellovej, advokátky v Košiciach, Bajzova č. 2.

Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom podľa § 250j ods. 2 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku zrušil personálny rozkaz Ministra vnútra Slovenskej republiky č. 144 zo dňa 09.04.2009 a potvrdzujúce rozhodnutie žalovaného č.p.: SLV-PS-PK-64/2011 zo dňa 04.10.2011 a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie z dôvodu, že zistenie skutkového stavu je nedostatočné na posúdenie veci.

Zistil, že personálnym rozkazom Ministra vnútra č. 144 zo dňa 09.04.2009 bol žalobca prepustený zo služobného pomeru príslušníka Policajného zboru (ďalej len PZ) podľa § 192 ods. 1 písm. e/ zákona č. 73/1998 Z.z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v platnom znení (ďalej len „zákon č. 73/1998 Z.z.“)

s odôvodnením, že zvlášť hrubé porušenie služobnej prisahy spočíva v tom, že nebol čestný a disciplinovaný, keď sa zúčastnil ponižujúceho zaobchádzania voči mladistvým a maloletým osobám,

ktorým bola obmedzená osobná sloboda, tomuto konaniu nezabránil a ani ho neoznámil. Svoje sily a schopnosti nevynaložil na ochranu práv uvedených osôb, ale sám tak do nich zvlášť hrubým spôsobom zasiahol.

Krajský súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že Najvyšší súd už v zrušujúcom rozsudku zo dňa 18.01.2011 sp. zn. 3 Sžo/246/2010 uložil žalovanému, aby sa vysporiadal s otázkou, či žalobca sa zúčastnil uvedeného konania, a to jednak výpoveďami ostatných policajtov, ktorí mali byť skutku prítomní rovnako, ako aj výpoveďou ženy, ktorá bola podľa obsahu predložených obrazovo-zvukových záznamov konania rovnako prítomná, ako aj inými dôkaznými prostriedkami objasniť, či mal možnosť opísanému konaniu zabrániť. Podľa zistenia krajského súdu žalovaný v intenciách zrušujúceho rozhodnutia najvyššieho súdu nepostupoval. Žalobca v konaní pred krajským súdom zdôrazňoval, že žalovaný akékoľvek dané písomné návrhy na doplnenie dokazovania zo strany žalobcu odmietol vykonať, pretože v personálnom administratívnom konaní sa konfrontácia nevykonáva, keďže konanie je ovládané zásadou písomnosti. Žalovaný sa bráni vykonať uvedené dokazovanie s poukazom na to, že personálne administratívne konanie je ovládané zásadou písomnosti a neverejnosti a zákon neukladá povinnosť vykonať ústne pojednávanie a v personálnom konaní sa konfrontácia nevykonáva. Krajský súd konštatoval, že na základe dôkazov, ktoré sú založené v administratívnom spise, ako aj z vykonaného dokazovania súdom, a to vypočutia žalobcu na pojednávaní konanom dňa 24.02.2015, čestného vyhlásenia D. Q. zo dňa 06.02.2015, nie je možné preukázať, že sa žalobca aktívne zúčastnil pri obmedzovaní osobnej slobody mladistvých a maloletých osôb uvedených v opise predmetného skutku.

Proti tomuto rozsudku podal žalovaný v zákonnej lehote odvolanie. Namietal, že dôkazy, ktoré boli v danej veci zhromaždené a vyhodnotené boli v súlade so zákonom a tieto sú podľa názoru žalovaného postačujúce na vydanie napadnutého personálneho rozkazu a následne žalobou napadnutého rozhodnutia. V tejto súvislosti žalovaný poukazuje na súdnu prax Ústavného súdu Slovenskej republiky podľa ktorej: „na ústavnosť odôvodnenie nie je totiž potrebné, aby sa v ňom uvádzali odpovede na všetky, a to aj nepodstatné a pre vec bezvýznamné okolnosti alebo návrhy účastníka konania, aj keď účastník konania ich vníma ako relevantné“ (napr. uznesenie ÚS SR č. k. IV. ÚS 150/03-41 zo dňa 27.08.2003).

Žalovaný namietal (s. 6 odvolania), že v predmetnej veci nie je podstatná tá skutočnosť, či žalobca sa aj aktívne podieľal na páchaní protiprávneho konania. Podstatnou a rozhodujúcou skutočnosťou je to, že protiprávne konanie vnímal svojimi zmyslami, tomuto konaniu nezabránil a ani ho neoznámil. Uvedený záver priamo vyplýva zo zadovážených dôkazov a je uvedený v žalobou napadnutom rozhodnutí.

Žalobca vo vyjadrení zo dňa 29.06.2015 k odvolaniu žalovaného uviedol, že z výpovedí maloletých osôb, ktoré sú súčasťou administratívneho spisu nevyplýva, že by jeho označovali ako osobu, ktorá sa podieľala na tvrdenej protiprávnej činnosti policajtov voči zaisteným osobám. Žalovaný mal ustáliť jeho individuálnu zodpovednosť a nie celé protiprávne konanie voči maloletým postaviť na kolektívnej vine. Ďalej uviedol, že zo zápisnice z rekognície osôb vykonanej v trestnom konaní vedenom na Okresnom súde Košice I sp. zn. 5T 60/2010 vyplýva, že ho zadržané maloleté a mladistvé osoby neopoznali ako osobu, ktorá sa nich dopúšťala protiprávneho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 246c O.s.p. v spojení s ustanovením § 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu a konanie mu predchádzajúce (§ 246c O.s.p. v spojení s § 212 O.s.p. a nasl.), postupom podľa § 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p., bez nariadenia pojednávania a napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 druhá veta O.s.p. v spojení s ust. § 219 ods. 1, 2 O.s.p ako vecne správny potvrdil.

Preskúmaním veci senát najvyššieho súdu zistil, že ide o vec, ktorá sa do súdneho prieskumu zákonnosti opätovne dostala po zrušení rozhodnutia žalovaného rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 3 Sžo/246/2010 zo dňa 18.01.2011.

Z napadnutého rozhodnutia žalovaného č.p.: SLV-PS-PK-64/2011 zo dňa 04.10.2011 s. 8 odôvodnenia

vyplýva, že žalovaný sa zaoberal rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 3 SžoKS/246/2010, ale záväzný právne názor na doplnenie dokazovania nerealizoval s odôvodnením, že „poukazuje na čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom ako ustanoví zákon. Ustanovenia zákona neumožňujú vykonávať v samostatnom personálnom konaní konfrontáciu. Personálne konanie je ovládané zásadou písomnosti a neverejnosti (tak ako ktoréhoľvek iné správne konanie). Ústne konanie sa na rozdiel od súdneho konania vo veciach personálnych nevyžaduje. Ústne pojednávanie sa vyžaduje obligatórne, ak tak ustanovujú osobitné predpisy (zákon takú povinnosť neukladá). Žalovaný ako odvolací správny orgán opätovne poukazuje na to, že rozhodujúcou skutočnosťou zakladajúcou dôvod prepustenia podľa § 192 ods. 1 písm. e) zákona voči žalobcovi bola jeho „osobná prítomnosť pri páchaní protiprávneho konania na mladistvých a maloletých osobách, tomuto konaniu nezabránil a ani ho neoznámil. Je potrebné opätovne uviesť, že žalobca protiprávne konanie na predvedených osobách vnímal svojimi zmyslami“.

Senát najvyššieho súdu v zrušujúcom uznesení sp. zn. 3 Sžo/55/2013 zo dňa 07.10.2014 konštatoval, že konanie o prepustenie policajta zo služobného pomeru pre porušenie služobnej povinnosti a služobnej prísahy zvlášť hrubým spôsobom podľa § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z.z. je svojou povahou sankčným disciplinárnym konaním voči fyzickej osobe a v dôsledku toho prepustenie zo služobného pomeru je v materiálnom zmysle administratívnym trestom. Z tohto dôvodu podľa senátu nie je možné akceptovať stanovisko žalovaného, že ustanovenia zákona č. 73/1998 Z.z. neumožňujú vykonať určité druhy dôkazov (napr. zmienená konfrontácia).

Najvyšší súd uznesením 3 Sžo/55/2013 zo dňa 07.10.2014 vrátil vec krajskému súdu na ďalšie konanie z dôvodov, že žalobcovi, ktorý sa podieľal na úspešnom zákroku polície proti mladistvým delikventom, ktorí v skupine po vzájomnom dohovore na verejne prístupnom mieste napadli dôchodkyňu, ktorú zvalili na zem a zmocnili sa jej kabelky, musí byť daná objektívna možnosť sa vyjadriť k miere jeho zodpovednosti pri tvrdenom následnom páchaní ponižujúceho správania sa príslušníkov polície na zadržaných mladistvých a maloletých osobách. Je potrebné zdôrazniť, že sankčná zodpovednosť je vždy individuálna a nie kolektívna. Princíp kolektívnej viny, založený len na prítomnosti žalobcu na mieste činu odporuje základným princípom správneho trestania. Uvedenú záležitosť nie je možné riešiť prepustením príslušníkov zo služobného pomeru len z dôvodu ich prítomnosti, ale je nevyhnutné ju podrobne vyšetriť ako celú záležitosť vznikla, s určením miery zodpovednosti jednotlivých osôb. Je nevyhnutné selektovať rozsah disciplinárnej zodpovednosti jednotlivých zúčastnených osôb. V danom prípade je nevyhnutné individuálne posúdiť činnosť psovoda, ktorému sa pripisuje zodpovednosť, že nezabránil konaniu ostatných príslušníkov polície. V danom prípade nebolo preukázané, že by niektorá z osôb bola zranená použitím služobného psa, resp. sa dostala do fyzického kontaktu so služobným psom.

Najvyšší súd vrátil späť vec krajskému súdu na ďalšie konanie za účelom vykonania výsluchu žalobcu, ktorému musí byť daná možnosť obrany a možnosť navrhnúť dôkazné prostriedky. Je potrebné zdôrazniť, že i v takto citlivej záležitosti je nevyhnuté zachovať princípy spravodlivého konania bez mediálneho tlaku a objektívne posúdiť mieru zodpovednosti policajta v pomere k vzniknutým následkom. Je nevyhnutné zistiť a vychádzať aj zo skutočností zistených z trestného konania a vyhodnotiť, či tieto sú použiteľné pri objasnení tvrdeného skutku.

Doteraz objasnenými skutočnosťami sú:

Z úradného záznamu zo dňa 21.03.2009 vyplýva, že dňa 21.03.2009 v čase o 11:05 hod. boli hliadky pohotovostnej motorizovanej jednotky vyslané Operačným strediskom Krajského riaditeľstva PZ v Košiciach na Moldavskú ulicu v Košiciach, kde malo dôjsť k lúpeži. Po príchode na miesto bolo zistené, že za obchodným centrom Hornbach leží na chodníku pani Z. S., ktorú prepadli šiesti chlapi, pričom jej vytrhli kabelku a utkali smerom na Moldavskú ulicu. Hliadky začali prepátrávať okolie, pričom zbadali muža, ktorý prenasleduje viacerých mladistvých Rómov. Prenasledovaním bol zadržaný U., ktorý ukázal miesto prepadu poškodenej a tiež uviedol, že keď si všimli poškodenú, tak sa vzájomne dohodli, že ju okradnú. Uvedenú udalosť spozoroval Y. H. a dcéra poškodenej D. S. U.V. uviedol mená ďalších osôb, ktoré okradli poškodenú. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam bolo hliadkami rozhodnuté o

obmedzení osobnej slobody mladistvých Rómov, nakoľko boli dôvodne podozriví z lúpeže, ktorú po vzájomnej dohode vykonali.

Z úradného záznamu napísaného z použitia služobného psa na obranné práce č. ORP-11-13/OPP-OSK-2009 zo dňa 21.03.2009 vyplýva, že dňa 21.03.2009 v čase o 11:05 hod. bola hliadka OSK v zložení nstržm. I. a služobný pes GYRO a nstržm. Y. + služobný pes ALDO vyslaná OS KR PZ v Košiciach na Moldavskú, kde malo dôjsť k lúpežnému prepadnutiu. Hliadka po príchode na miesto zistila, že na chodníku za OC Hornbach leží pani G. Z. nar. XXXX, ktorú prepadli šiesti chlapci, a to tak, že sa jej pokúsili vytrhnúť kabelku, menovaná začala s útočníkmi zápasit', pričom spadla na zem. Následne boli služobné psy použité na prepátranie okolia, kde na lúke v trávnom poraste bol služobnými psami označený vyštekaním ležiaci U., ktorý bol následne hliadkou zadržaný.

Upovedomením o začatí konania vo veci prepustenia zo služobného pomeru č. ORP-66/OPP-OSK-2009 zo dňa 08.04.2009 bol ppráp. I. I. oboznámený o začatí konania vo veci prepustenia zo služobného pomeru príslušníka PZ podľa § 192 ods. 1 písm. e/ zákona č. 73/1998 s odôvodnením, že dňa 21.03.2009 v čase okolo 11:40 hod. na ul. Južnej triede č. 64 v budove Obvodného oddelenia PZ Košice Juh, potom čo podľa § 85 Trestného poriadku žalobca spoločne s ďalšími policajtmi obmedzil na osobnej slobode I. B., V. K., Y. Z., B. H., B. a U. a následne spolu s ostatnými policajtmi tieto mladistvé a maloleté osoby, pod hrozbou násilia alebo inej ťažkej ujmy nútili, aby sa vyzliekli do naha v uzatvorenej časti schodišťa a uvedené osoby nútili, aby sa navzájom udierali do rôznych častí tela. Ak by tak nekonali, bolo by voči nim použité fyzické násilie zo strany príslušníkov PZ. V tomto konaní sa žalobca nesnažil ostatným príslušníkom PZ zabrániť. Týmto konaním je žalobca dôvodne podozrivý, že porušil služobnú prisahu a služobnú povinnosť zvlášť hrubým spôsobom. Na základe uvedených skutočností bol žalobca personálnym rozkazom č. 144 zo dňa 09.04.2009 prepustený zo služobného pomeru podľa § 192 ods. 1 písm. e/ zákona č. 73/1998 Z.z.

Najvyšší súd po oboznámení sa s odvolaním žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 3S 227/2011-133 zo dňa 24.02.2015 konštatuje, že žalovaný naďalej vychádza z nesprávneho rozloženia dôkazného bremena, ktoré nezodpovedá sankčnému administratívne konaniu. Žalovaný zastáva názor, „že nedošlo ani k preukázaniu zistenia, že sa žalobca protiprávneho konania nedopustil“. Žalovaný opakovane zdôrazňoval, že žalobca páchanie protiprávneho konania vnímal svojimi zmyslami a tomuto konaniu nezabránil ani ho neoznámil (strana 9, 10, 11, 12 odvolania).

Konanie o prepustenie žalobcu zo služobného pomeru príslušníka PZ podľa § 192 ods. 1 písm. e/ zákona č. 73/1998 Z.z. pre porušenie služobnej prisahy a služobnej povinnosti zvlášť hrubým spôsobom aj jeho ponechanie v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby je svojou povahou sankčným administratívnym konaním, na ktoré je nevyhnutné primerane aplikovať princípy trestného práva vrátane princípov dokazovania. Nie je preto možné zo strany žalovaného obrátiť dôkazné na žalobcu, že nevyvrátil podozrenia žalovaného, že žalobca sa ako člen kolektívu protiprávneho konania nedopustil.

Za nesprávne pre účely sankčného administratívneho konania považuje odvolací súd východisko žalovaného str. 7 odvolania. „Ak žalobca namieta, že žalovaný nevykonal ním navrhovaný dôkaz, a to opätovné vypočutie jeho nadriadenej D. Q., predvedených mladistvých a maloletých osôb za jeho prítomnosti prípadne ich podrobil konfrontácii, žalovaný poukazuje na to, že z ustanoví čl. 47 ods. 2 a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR ani čl. 37 ods. 2 a čl. 38. ods. 2 Listiny nemožno vyvodit' právo účastníka konania a tomu zodpovedajúcu povinnosť orgánu verejnej moci konajúceho vo veci vykonať všetky dôkazy označené účastníkom konania. Zásada voľného hodnotenia dôkazov v spojení s princípom legality a zásadou spravodlivého rozhodnutia umožňujú orgánu verejnej moci vykonať iba tie dôkazy, ktoré sú podľa jeho úvah potrebné na objasnenie právne významných skutkových okolností relevantných pre spravodlivé rozhodnutie v danej veci (napr. uznesenie Ústavného súdu SR č. k. III. ÚS 345/04-11).

Pokiaľ ide o navrhovanú konfrontáciu žalovaný uvádza, že podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy SR, podľa ktorého

štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a spôsobom, ktorý ustanoví zákon č. 73/1998 Z.z., ustanovenia zákona neumožňujú vykonávať v samostatnom personálnom konaní konfrontáciu. Personálne konanie je ovládané zásadou písomnosti a neverejnosti. Ústne konanie sa na rozdiel od súdneho konania vo veciach personálnych nevyžaduje. Ústne pojednávanie sa vyžaduje obligatórne, ak tak ustanovujú osobitné predpisy (zákon takúto povinnosť neukladá).

Najvyšší súd konštatuje, že uvedené východiská k aplikácii zákona, na ktoré bol žalovaný upozornený v dvoch zrušujúcich rozhodnutiach v danej veci viedli k nedostatočne zistenému skutkovému stavu. Za týchto okolností sa najvyšší súd stotožnil s Krajským súdom v Bratislave a napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že úspešnému žalobcovi vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania, ktoré pozostávali z náhrady trov právneho zastúpenia za 1 úkon právnej služby poskytnutej advokátkou žalobcovi podľa § 11 ods. 4 vyhl. č. 655/2004 Z.z. (vyjadrenie zo dňa 29.06.2015 k odvolaniu žalovaného 139,83 €, režijný paušál 8,39 €).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.